

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy hóra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, december 16.

Sopron.

Mire e sorok napvilágot látnak, Sopron és vidékének sorsa már eldőlt. Minden bizonnyal Magyarország javára, még pedig a legigazságosabb alapon: a népakarat döntése alapján. Ha messzebbmenő következtetéseket akarnánk e Magyarországra kedvező tény alapján vonni, megállapíthatnók, hogy ha egész Nyugatmagyarországra rendelte volna el az antant a népszavazást, egész Nyugatmagyarország megmaradt volna az anyaországnál. De a felsőbb hatalmaknak másképp tetszett és az adott viszonyok között rekriminációnak nincs helye. Az anyagi szempontoktól teljesen eltekintve ez a népszavazás és annak eredménye Magyarországnak nagy erkölcsi diadala.

Ausztriában ugyan annak fogják ezt a magyar diadalt tulajdonítani, hogy Ausztria képviselői a népszavazás elől elvonadtak, ez azonban mitsem von le a siker erkölcsi értékéből. Az osztrák megbízottak ugyanis a helyszínen meggyőződhetek már jó előre arról, hogy Ausztriának Sopronban és vidékén nincs mit keresnie, mert a néphangulat ott Ausztriára nézve egyáltalán nem kedvező.

És ennek vajon mik az okai? Azt el kell innernünk, hogy a kérdéses vidék lakosságának többsége vére szerint német. És mégsem kellett neki a német Ausztria. Vajon miért nem? Vajon Ausztria nyomorusága miatt tagadta meg magát a vér? Bizonyára ezért is. De nem egyedül ez az oka. Ausztria mai nyomorusága minden bizonnyal csak átmeneti, mert Ausztria előbb-utóbb feltétlenül Németországhoz fog csatlakozni és a mint Németország leküzdte mostani nehézségeit, — s ki kételkednék abban, hogy lefogja küzdeni — Ausztria egy hatalmas birodalomnak lesz a tagja. És még ez a biztató kilátás sem csábította a jó soproniakat Ausztria kebelére.

Sopron és vidéke most tanúsított magatartásának igazi oka az, hogy a mai szocialista kommunista Ausztria maga rontotta el a dolgát, amikor vörös csapatokat eresztett a nyugatmagyarországi németység nyakára. Ebből a szocialista kommunista uralomból Sopron és vidékének népe nem kér. Mint mindenütt, úgy Sopron és vidékének népe is nyugalmat és békét kíván mindenekelőtt meg-

bízható közigazgatást, amit Ausztria ez idő szerint nélkülöz. Sok más ok mellett ezért is szavaztak a soproniak Magyarország javára.

A soproni népszavazás legfőbb tanulsága pedig minden nép és

minden ország számára az, hogy az erőszakos, felforgató kormányzat ma már nem gyakorol vonzóerőt és hogy minden ország legbiztosabb alapja: a jog és igazság uralma.

Take Jonescu

a parlament feloszlását kérte.

(A nemzeti párt öt tárcát kapna.)

BUCURESTI. Take Jonescu ma délben kihallgatáson volt a királynál és felkérte a királyt a parlament feloszlására. A designált miniszter nem nyilatkozott arról, hogy a király beleegyezett-e ebbe. Tény az, hogy a miniszterelnök után Jorga jelent meg az uralkodónál, hogy reábirja a királyt, hogy egyezzen bele a parlament feloszlásába. (R. T. I.)

BUCURESTI. Mironescu, a nemzeti párt alelnöke kijelentette, hogy hajlandó Take Jonescu kormányába belépni. (R. T. I.)

Take Jonescu és a nemzeti párt

BUCURESTI. A Román Távirati Iroda jelenti: Take Jonescu, Vajda és Maniu ma két ízben is tanácskozást folytattak. Az erdélyiek kijelentették, hogy elvben hajlandók Take Jonescu kormányába belépni, azonban garanciát követelnek arra nézve, hogy a kormány állandó lesz. Take Jonescu az erdélyieknek — a jelentések szerint — öt tárcát ajánlott fel és pedig a belügyi tárcát. Maniunak, a külügyminiszeri tárcát Vajdának, a közoktatásügyi tárcát Goldisnak, a közlekedésügyi tárcát Popovicu Mihálynak és az erdélyi tárcát Pop C. Istvánnak. Az erdélyi párt vezetési nem adták végleges választ Take Jonescunak. Táviratilag Bucurestbe hívták a párt összes képviselő- és szenátor tagjait. Megkönnyíti az erdélyiek állásfoglalását az, hogy a liberálisokkal minden kapcsolatot megszakítottak. A pakotum tárgyalások folyamán a liberálisok tudvalevőleg már beleegyeztek abba, hogy a nemzeti pártnak az erdélyi közigazgatásra vonatkozó kívánságai teljesüljenek.

BUCURESTI. Ha az erdélyiek nem vesznek részt a kormányban, nem valószínű, hogy a király hozzájárulna a parlament feloszlásához. Ebben az esetben a kormány lemondana és előtérbe kerülne az összes demokrata pártok azon kívánsága, hogy semleges

kormány vezesse az új választásokat.

Támogatják Take Jonescut.

BUCURESTI. Az Aurora, a parasztpárt Bucurestben megjelenő lapja nyomán, a R. T. I. a következő kormánylistát közli: Miniszterelnök: Take Jonescu, külügyminiszter: Flondor, belügyminiszter: Cantacuzino Mátyás, ipar és kereskedelmi miniszter: Filipescu Gergely, pénzügyminiszter: Maniu Gyula, közmunkaügyi miniszter: Popovicu Mihály, igazságügyi miniszter: Xenii, közoktatásügyi miniszter: Tanasescu János, dominiomok minisztere: Nesti Cincu, földművelésügyi miniszter: Popp C. István, hadügyminiszter: Prosteanu tábornoki.

BUCURESTI. Mennél tovább tart a válság, annál jobban nő a politikai világban a bizonytalanság. A nézetek rendkívül eltérnek egymástól. Az egyik forrás szerint Take Jonescu elé leküzdhetetlen akadályok tornyosulnak és a többség támogatása nélkül semmiféle eredményt nem érhet el. Másrészt azt állítják, hogy a designált miniszterelnök teljesen ura a helyzetnek és amint hallatszik, annyira biztos a válság sikeres elintézésében, hogy a külföldre már meg is táviratozta az új kormány névsorát, amelyben Maniu Gyula, Stelian, Tanasescu, Flondor és Cantacuzino nevei szerepelnének. (R. T. I.)

BUCURESTI. Jorga, az Univerzálisnak, Epochának adott interjújában kijelenti, hogy sem ő, sem az erdélyi pártok nem fogadnának rokonszenvvel egy Coanda kormányt, sőt teljes bizalommal vannak Take Jonescu kormányalakításával szemben. (R. T. I.)

Megvan a megegyezés.

BUCURESTI. Flondor és Cantacuzino Take Jonescu designált miniszterelnök hívására ma a fővárosba érkeztek. (R. T. I.)

BUCURESTI. Az Univerzális

legfrissebb száma közli, hogy a Take hivek és az erdélyi nemzeti párt között a megegyezés létrejött. Ennek értelmében több nemzeti párti miniszter foglal helyet a miniszteriumban. Maniu nem bizonyos, hogy tárcát vállal és a kormány listáját ma még végképp megállapítani nem lehet. Take Jonescu barátai teljes optimizmussal beszélnek a vállalkozás sikeréről. Megállapítják, hogy sokan vannak akik ellenségesen tekintenek Take Jonescu próbálkozására elé. Most azonban már kezdenek megszelídülni azok, akik ellenséges szemmel néztek Take Jonescu vállalkozására elé. Averescunak is már több párthive megígérte támogatását az új miniszternek. (R. T. I.)

BUCURESTI. Az erdélyi nemzeti párt végrehajtó bizottsága, a párt képviselői és szenátor tagjai az Európa szállóban értekezletet tartottak. Az értekezleten Maniu Gyula beszámolt a politikai helyzetről és tájékoztatta a pártot a folyamatban lévő tárgyalásokról, valamint Take Jonescu ajánlatáról. Az értekezleten határozatot nem hoztak, hanem megvárják a párt többi tagjának megérkezését. Eppen ezért a válság végleges megoldása még mára nem remélhető.

BUCURESTI. Take Jonescu hívei mindent elkövetnek, a Take-kormány megalakítása érdekében. A különböző pártokkal lázas megbeszéléseket folytatnak, egyenként igyekeznek megnyerni a képviselők támogatását. A néppárt részéről Mironescu, Cantili és Mitru Dimirescuval, a parasztpárt részéről Madgearuval folytattak tárgyalásokat kedvező eredménnyel.

BUCURESTI. Politikai körök véleménye szerint a Take Jonescu kormány többségét az Averescu-kormány legnagyobb része, az erdélyi nemzeti párt és a Jorgacsoport tagjai fogják képezni. (R. T. I.)

Ausztria angol köicsönt kap.

London. A Times írja, hogy Ausztria helyreállítása egész Középeurópa gazdasági konszolidációjának a kulcsa. Roméli, hogy az osztrák pénzügyminisztériumnak jelenleg Londonban tartózkodó képviselője sikeres tárgyalásokat fog folytatni az angol fővárosban és Ausztria megkapja a 2.500.000 font sterling hitelt.(RTI)

Uj magyar párt.

(Táldokozott-e Klebersberg az ex-királylyal?)

Amikor a magyar nemzetgyűlésen ismertették a mentelmi bizottság előterjesztését a királypuccs miatt letartóztatott képviselő mentelmi ügyében, szövétték azt is, hogy gróf Klebersberg Kuno belügyminiszter annak idején szintén találkozott Sopronban az exkirállyal. Ez a közlés érthető feltűnést keltett annál is inkább, mert gróf Bethlen új kormányába gróf Klebersberget hívta meg belügyminiszternek. Most, mint Budapestről jelentik, a Magyar Távirati Iroda megcáfolja azt a hírt, mintha a belügyminiszter találkozott volna az exkirállyal.

BUDAPEST. A kiscgazdapárt értekezletet tartott, amelyen nagy atádi Szabó István azt hangoztatta, hogy a letartóztatott képviselők mentelmi ügyében a párt egységesen áll a kormány mögött. A kiscgazda-párt a jövőben is vállalkozik a kormány legerősebb támogatójára, ha a kormány méltányolja politikájában a párt törekvéseit.

BUDAPEST. Az Ujság politikai munkatársa arról értesül, hogy legközelebb új politikai csoportosulás létesül. Állítólag a Friedrich párt egyesül a kereszténypárt egy részével. Ennek az új alakulásnak valószínűleg gróf Apponyi Albert lesz az elnöke.

Karácsonyi gondok.

(Egy aradi urlasszony levele.)

Valamikor a szeretet és öröm, ma a gondok ünnepe a karácsony. A szeretet kézzelfogható megnyilvánulása: a karácsonyi ajándék. Ez az, ami ma a karácsonyt a gondok ünnepevé degradálja. Erről számolnak be egy aradi urlasszony következő sorai, amelyeket szerkesztőségünkhez intézett:

— A házlasszony mindennapi gondjait most karácsony előtt egy új gond szaporítja: a karácsonyi ajándékok gondja. A középosztálybeli embernek ma az ajándék nem öröm, mert az ajándékot viszonzni is kell. Azért legokosabb: praktikus és amennyire ez ma egyáltalán lehetséges, nem drága ajándékokat vásárolni. Férfjainkat és gyermekeinket még csak valahogyan ki tudjuk elégíteni. Vegyen az asszony az urának egy pár szivart, vagy egy nyakkendőt, esetleg — nem szeretném ha félreértene — egy pár — papucsot. A gyermekek persze a tisztán praktikus dolgok nem fogják kielégíteni. Neki kell még egy kis édesség, valami játék és efféle. De a legfőbb, szinte leküzdhetetlen gond: a cseléd ajándéka. Régebben adtunk neki karácsonyi ajándékul 2-3 inget egy kötényt és mondjuk 20 koronát. De mi ma 2-3 ingnek és köténynek az ára? Egy kis vagyon. Honnan vegye azt ma egy lajtnér asszony? És ha kevesebbet adunk? Faképnél hagy. Persze a 20 korona fejében 20 lelt sem fogad el a mai cseléd karácsonyi ajándékul. Ez a mai házlasszony sok-sok gondja mellett a legfőbb, szinte leküzdhetetlen karácsonyi gond.

— Háború Délamerikában. New-York. A perui csapatok átlépték a chilei határt. A délamerikai hadimozdulatokról a részletes jelentések hiányoznak.

Reu Illés — helyettes vezérfelügyelő.

(Az aradi sziguranca-főnök Aradon marad.)

Megérdemelt kitüntetés érte lovag Reu Illést, az aradi sziguranca főnökét. Ma távirati értesítés érkezett az aradi sziguranca, amely szerint lovag Reu Illést királyi dekrétummal a központi sziguranca helyettes vezérfelügyelőjévé nevezték ki. Ez a kinevezés főként azért ritka és érdekes, mert az aradi sziguranca főnököt tisztán az érdemeiért helyeznek magasabb pozícióba. Reu sziguranca-főnök aradi tartózkodása alatt megnyerte nemzetiségi különbség nélkül a város közönségének szimpátiáját. Lovag Reu Illés a tapintatosságnak valóságos művészetével eltudta érni azt, hogy Aradon nemcsak a maga személye, hanem a sziguranca intézménye iránt is bizalmat és rokonszenvet ébresztett a közönség körében. Nehéz feladat volt ez, de aki ezt megtudta teremteni, az nem mindennapi nagy szolgálatot tett egyrészt a polgárságnak, másrészt pedig magának az államnak. Több aradi polgár nemzetiségi különbség nél-

kül hálával gondol lovag Reu Illésre, aki teljes erejével azon volt, hogy az esetleges meghurcolt ártatlan embereknek segítségére legyen és ez minden esetben sikerült is, annélkül, hogy az állam érdekeit bármikor is szem elől tévesztette volna. Aki átveszi hivatalát, ha követi nyomdokait, akkor jó szolgálatot tesz az állam érdekében.

Az Aradi Közlöny munkatársának elmondotta Reu Illés, hogy a bucurestii vezérigazgatósághoz kapta beosztását, de egyelőre Aradon marad és itt fog szolgálatot teljesíteni. Ő veszi át a fegyelmi ügyek intézését, amit eddig a bucurestii központ végzett. Táviratilag intézkedett, hogy az újonnan kinevezett sziguranca főnök mielőbb Aradra jöjjön és átvegye tőle hivatalát. Az aradi sziguranca új főnöke Popescu turn-severini sziguranca főnök lesz. Lovag Reu Illés a napokban távirati meghívásra Clujra utazik, ahol meg fogja kapni teljes munkakörét.

Az Erdélyi Színészegyesület kultur-botránya.

(Teljes világosságot! — Kik vezették félre Goga minisztert? — Dr. Janovics Jenő válaszol az Aradi Közlönynek.)

A napokban az Aradi Közlöny megírta Hegedüs Gyula vendégszereplésével kapcsolatban, hogy az Erdélyi és Bánáti Színészegyesület egyenes megkeresésére adta ki Goga Octavian szepművészeti miniszter azt a rendeletet, amely szerint magyarországi színészek nem szerződhetnek román területen működő magyar színtársulathoz és magyar színművészek nem vendégszerepelhetnek Erdélyben. Információinkat abból a levélből szereztük, amelyet dr. Jancu Cornél Arad város országgyűlést képviselője intézett Szendrey Mihályhoz, az aradi városi színház művezetőjéhez. Dr. Jancu képviselő Arad város színiügyi bizottságának nyilvános ülésén előszóval is megismételte levele adatait, és elmondotta, hogy a miniszter megmutatta neki a Színészegyesület felterjesztését, amely dr. Jancu Emil színészeti főfelügyelő útján érkezett hozzá. Közleményünk érthető feltűnést keltett a magyar közönség körében, de főként a magyar színésztársadalomban.

Dr. Janovics Jenő nyilatkozata.

A Clujon megjelenő Ellenzékben most dr. Janovics Jenő, az Erdélyi és Bánáti Színészegyesület elnöke nyilatkozik közleményünkről és többek között ezeket mondja:

— Lelkem mélyéből felszakadó keserűséggel olvastam az „Aradi Közlöny” cikkét. A legfájdalmasabban az érint, hogy akad valaki, aki magyar betűkkel le tudta írni azt a rettenetes vádat, hogy a magyar színészek egyesülete kérte a minisztertől azt, hogy magyarországi színészek vendégszereplését ne enge-

délyezze. Százszor és ezerszer hazudik, aki ilyet állít. A minisztert valaki tervszerűen félrevezette s most már a magyar színészegyesület szepművelő becsülete is követeli, hogy világosságot derüljön erre a csunya kultur-botrányra. A színészegyesület minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel tiltakozott e rendelet ellen, amely békák közé veri a művészet szabadságát. Hogy nekem mi a véleményem e rendeletről s az ezzel összefüggő kérdésekről, azt leplezetlenül feltártam egy kolozsvári lap tegnapi előtti vezércikkében s abban az egyenes választ váró nyílt kérdésben, melyet ma intéztem a nagy nyilvánosság előtt Goga miniszterhez.

Világosságot kérünk!

Dr. Janovics Jenő szinigazgatónak, akinek jóhiszeműségében senkinek sincs joga és oka kételkedni, aki mindenkor szorongó szívvel örködött és örködik az erdélyi magyar színészet sorsa felett a következőket válaszolják:

— Mi is „lelkünk mélyéből fel szakadó keserűséggel” állapítottuk meg a szomorú tény. Fáj a szívünk, amikor azt láttuk a rendelkezésünkre álló adatokból, hogy erdélyi magyar színészek fordultak magyar színésztestvéreink ellen. Mert, hogy ez megtörtént abban nincs okunk kételkedni, hiszen sem Goga Octavian miniszter, sem dr. Jancu Cornél képviselő, sem Szendrey Mihály nem fog valótlan állítani ebben a nagyfontosságú kérdésben. Bátorak vagyunk dr. Janovics Jenő emlékeztetőbe idézni, hogy az erdélyi magyar színészek egyrésze igenis indított olyan moz-

galmat, hogy Magyarországból ne jöhessenek ide színészek. Nem tudjuk, sikerült-e a mozgalmat leszerezni? Dr. Janovicsnak elhiszszük, hogy a mozgalom befagyott De ugyanekkor idézzük dr. Janovics multkori nyilatkozatának azt a passzusát, amely Ihsz Aladár elmaradt vendégszereplésére vonatkozik. Dr. Janovics itt szószerint közli a budapesti román konzulnak Ihszhoz intézett következő szavalt: „A legnagyobb készséggel adnék önnek beutazási engedélyt, de lehetetlen, mert a kolozsvári és marosvásárhelyi színtársulatok nyomtatékosan kérték, hogy ne engedjünk be magyarországi színészt Romániába.” Ezt nem mi mondtuk, sem Janovics, hanem hivatalos helyről hangzottak el ezek a súlyos szavak. Hát bizony valaminek kellett történnie, mert a Goga miniszter előtt fekvő előterjesztés és a budapesti román konzul nyilatkozata harmoniában vannak.

— Koncedáljuk, hogy valaki tervszerűen félrevezette a minisztert. Bizonyára dr. Janovics Jenő háta mögött, hiszen Janovics nem tartózkodik mindig Clujon, valakik eljártak a miniszternél. Igen, mi is azt követeljük, amit dr. Janovics, hogy a legtelesebb világosság derüljön erre a kultur-botrányra. Dr. Janovicsnak módjában áll, — és ez erkölcsi kötelessége is — hogy kikutassa, ki, vagy kik voltak az előterjesztés szerzői. Ezek az urak azután bünhődjenek. De ne házi rendszabályok szerint, hanem a legtelesebb nyilvánosság előtt. A Színészegyesület erkölcsi reputációja függ ettől. Amíg nem látunk tisztán ebben a sajnálatos, szomorú dologban, addig kénytelen-kelletlen a Színészegyesületre hárítjuk az ódiomot anélkül, hogy dr. Janovics Jenő puritánságát, kiválóságát meghántsánók, mert meggyőződésünk, hogy magyar lelke, művész rajongása távol áll az egész ligvtől.

Internált aradi festőművész

(Diplomáciai eljárás egy repatriálás körül.)

Kellemetlen helyzetbe sodort egy aradi festőművészt az a körülmény, hogy Romániából Magyarországra és onnan vissza Romániába repatriáltatta magát. A Romániából vagy Magyarországból repatriáltak ugyanis repatriálásuk előtt nyilatkozatot írnak alá, hogy többé nem térnek vissza az elhagyott országba. A román hatóságoknak nem volt tudomásuk arról, hogy az aradi festőművész már egyszer repatriáltatta magát Magyarországra és így az ideköltözött festőművészt befogadták. Utólag azonban kiderült, hogy a festőművész már Magyarországra repatriáltatta magát, ahol a képzőművészeti akadémiára akart beiratkozni. Mivel ez nem sikerült, visszarepatriáltatta magát Romániába. A román hatóságok két ízben is vissza akarták telepíteni a repatriált művészt, de a magyar hatóságok visszatartották. A festőművészt most internálták. A sziguranca érintkezésbe lépett a bucurestii külügyminiszteriummal, hogy diplomáciai úton intézze el a festőművész ügyét.

Felemelték a kávéházi árakat

(Egy fekete kávé — 2 lei 50 bani.)

Dr. Robu János főpolgármester holnap teszi közzhírré az új kávéházi és vendéglői árakat. A vendéglői árak értesülésünk szerint a régiéknél maradnak, ellenben a kávéházi árakat az elsőrendű kávéházakban 10 százalékkal felemelte a főpolgármester. Az elsőrendű kávéházakban a fekete kávé ára 2 lei 50 bani lesz, tojás 4 lei, 8 dekagramm sonka 8 lei, 3 dekagramm vaj 3 lei, csokoládé kávé 5 lei, csája 7 lei. Egy félliter Tokaji bor árát 100 leiben állapította meg a főpolgármester.

Élet a jégen.

(A városi tőzvesztés korcsolyázásának.)

Régi, színes mesék, amelyeket a kandalló lobogó fénye mellett mesélnek... Csilingelő szánok, amelyek szerelmes párokat röptetnek fölé... Korcsolyázás... A kedves télnak harmónikus poézisa. Mert a Tél poéta. Igazi poéta s egyik költeménye a: korcsolyázás... A városi tőzvesztés már négy napja vígan korcsolyáznak. Milyen kár, hogy a város nem tartja jókarban a városi tőzvesztés jégpályáját, különösen most, hogy a Baross-parknál jégpályán még nincs jég.

A régi aradiak még emlékeznek arra az időre, amikor jégpályán nem volt s csak a városi tőzvesztés szorított. Ugy látszik a régi jó idők ismét felélednek, mert a városi tőzvesztés jégpályán diákok és diákányok, felhevült, pirosító arccal, az örömtől sugárzó szemekkel hasítják a síma jéget. Urak és hölgyek a régóta nélkülözött kedélyes szórakozásnak örülnek. Groteszk figurákat írnak le a jégen... Keringnek, siklanak; messziről nézve, mint megannyi mozgó, sötét pont. Harsogó kacaj, sikoly és hangos beszélgetés hallatszik... Érdekes volt látni, amint egy fiatal diák fénylő, vadonatúj korcsolyával megjelent. Barátai biztatták, hogy induljon neki a jégre. Szegény fiú megijedt, a többiek magukkal vonzódtak... Természetesen elbukott. Mindenki nevetett a pórullást, korcsolyázón... Hja, így jár az, aki sohasem korcsolyázott és mégis a jégre megy. A sokáig nélkülözött városi tőzvesztés jégpályán tehát ismét vidám az élet és a város fiatalsága megtalálja a tél egyik igazi örömeit.

Elmarad

a polgármesteri kongresszus.

(Dr. Robu főpolgármester nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott dr. Robu János főpolgármesterrel, — aki kijelentette, hogy a kormányválságra való tekintettel, a bucaresti polgármesteri kongresszust valószínűleg elhalasztják. Esetleg feleslegessé válik is annak megtartása. Nincs kizárva, hogy a kormány által hozott és a szenátus által megszavazott közigazgatási törvények és az adótörvények, amelyek a város érdekeit érintik, az új kormány intencióinak nem felelnek meg. Ebben az esetben ezek a törvények nem is kerülnek a képviselőház elé.

Sopron — Magyarországé marad.

— Döntött a népszavazás. — Ausztria nem akarja elfogadni. —

Magyarország érdeklődése most Sopron felé irányul. Bár kétségtelen, hogy a népszavazás Magyarország javára fog eldőlni, mégis minden magyar szeme várakozással tekint Sopron felé. Egy város és vidékének idegen anyanyelvű lakossága tesz most tanubizonyosságot arról, hogy jó magyar állampolgár kíván maradni. A lezúllott és lerongyolódott Ausztria nem sokat veszít Sopronnal és környékével, mert hiszen csak terhet jelentett volna számára, hogy százezer lakossal többet kellett volna ellátnia. Míg Magyarország számára igazi erkölcsi elégtétel, hogy német anyanyelvű polgárai mellette tesznek hitet a kapzsi Ausztriával szemben. Magyarország a soproniakra bízta a döntést, akkor amikor sorukelmondásáról van szó. És mint a népszavazás edigi eredménye is igazolja, Magyarország nem csalódott, amikor azt várta, hogy a népakarat mellette fog megnyilatkozni. A mai napról a következő táviratok számolnak be:

BUDAPEST. Sopronban, szerdán nyolc bizottság előtt tizenöt ezer szavazatot adtak le. A szavazók teljes száma tizenhatszázötven és minthogy eddig már 11—12 ezer szavazatot adtak le Magyarországra, a hátralévő szavazatok már nem befolyásolhatják a szavazás eredményét. Estig hat bizottság fejezte be a munkáját, kettő pedig ma délig folytatja. Incdéns sehol sem fordult elő. A Széchenytéren levő szavazó épületben azonban sajnálatos baleset történt. A szavazókkal zsúfolt rozoga lépcsőház leszakadt. Hároman súlyosan és hárman könnyebben megsérültek.

BUDAPEST. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter a külügyi bizottságban beszámolót tartott a soproni népszavazásról. Ausztria a népszavazás elhalasztását kérte a nagykövetség tanácsától. A nagy követség tanácsa azonban a soproni tábornoki bizottságra bízta, hogy az elhalasztás kérdésében döntsön. A tábornoki bizottság úgy határozott, hogy a népszavazást eredeti terve szerint szerdán kezd meg. Ugy hírlik, hogy Ausztria sérelmezi a népszavazás érvényét és azt meg akarja támadni. Erre azonban semmi alapja sincs, mert a népszavazásnál szigorúan betartották a velencei egyezmény kikötéseit, sőt amennyiben attól eltértek, ott csak Ausztriának kedveztek. Bejelentette még Bánffy, hogy az osztrák megbízottak Sopronból eltávoztak, ez a tény azonban nem akadályozta meg a szavazást. Ausztria azzal, hogy a szavazás elhalasztása iránti kérelmét nem teljesítették, kárust akart csinálni, pedig már okirattal is elismerte a velencei egyezményt és magáévá tette a szavazás módjait. Ez Ausztriától következett. Ma megjelent a külügyminiszterlumban az osztrák követ és bejelentette, hogy Ausztria nem ismeri el a szavazást. Ezzel szemben a tábornoki bizottság kijelentette, hogy a megtartott szavazásnak nem lehetnek jogi következményei. Ezután a külügyminiszter a na-

pokban megjelent Fehér Könyvről nyilatkozott. Hangsúlyozta, hogy a nagy antant szőlította fel a magyar kormányt, hogy az exkirály trónra való visszatérését akadályozza meg. Utalt a kisanantant államai között történt jegyzékváltásra. Csehország vitte a diplomáciai vezetőszerenpet és a kisanantant egységesen lépett fel. Románia ugyan a katonai intézkedések terén tartózkodó magatartást tanusított, de ez nem azért történt, mintha Magyarország irányában valami különösebb jóakarattal vezetne volna, hanem mérlegelte azt a körülményt, hogy a magyar kormány már megtette a szükséges intézkedéseket és nem akarta az országot feleslegesen mozgósítási költségekkel terhelni. Több ellenzéki felszólalás után, amelyekben a Fehér Könyv kiegészítését követelték, a miniszterelnök kijelentette, hogy hajlandó a Fehér Könyvet az exkirálynak a kormányhoz intézett levelével kibővítve újra kiadni. Ebben a levélben Károly királyi esküjére, magyar állampolgárságára és Magyarország integritására hivatkozik.

BÉCS. A soproni népszavazás az osztrák megbízottak távollétében megy végbe. Az osztrák megbízottak tegnap elhagyták a várost. Hogy a népszavazás teljes pártatlansága biztosítható, a szavazó bizottságok helyiségeiben ma már a magyar megbízottak sem jelentek meg. A leadott szavazatok igen csekély része nyilvánul meg Ausztria mellett. A Reichspost megállapítja, hogy Magyarország a tegnapi népszavazáson fényes győzelmet aratott.

Tíz napig lakáshivatal nélkül.

Az aradi lakáshivatal ma hirtelményt adott ki, amely szerint december 17-től 27-ig semmiféle ügyben nem fogad feleket. Kérvényeket sem vesznek át ez idő alatt, sem pedig tárgyalást nem tart a lakásbérbeadó bizottság tekintet nélkül az ügy sürgősségére. Érdeklődtünk, hogy mi az oka ennek a rendelkezésnek. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az egész évben annyi restancia halmozódott fel, hogy ennek a feldolgozására szüksége van a hivatalnak erre az időre. Azonban valószínűnek látszik, hogy ez az idő sem lesz elegendő a feltorlódott elintézetlen akták feldolgozására. Tulajdonképpen oka azonban a munkatorlódásnak az, hogy kevés a lakáshivatal tisztviselőinek száma, akik nem győzik a nagy munkát, mely őket nap nap után igénybe veszi.

Milliárdos állami megrendelés az Astranak

(Megjelent a miniszteri rendelet.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy az állam nagymennyiségű megrendelést adott az aradi Astragyárnak. A bucaresti hivatalos lap most közli a miniszteri rendeletet arról a szerződésről, melyet az állam az aradi „Astra” első román vagon- és motorgyár rész-

Az esküt nem tett magyar ügyvédek esküre jelentkezhetnek,

(Távirati intézkedés a belügyi államtitkársághoz.)

CLUJ. Erdélyben, Bánátban és a Körösmentén még igen sok magyar ügyvéd van, aki annakidején amidőn eskütételre szólították fel, az esküt megtagadta, Közben pedig a múlt év augusztusában az esküre való jelentkezés határideje lejárt és akik azután jelentkeztek kérésüket egyszerre visszautasították. Az esküt nem tett magyar ügyvédek több ízben fordultak a kormányhoz, de az igazságügyminiszter mereven elzárkózott és azokat az ügyvédek, akik utóbb jelentkeztek, nem bocsátotta eskütételre. Ebben az igen nagyfontosságú ügyben hirtelen fordulat is állott be. A mai nap folyamán távirati intézkedés érkezett a belügyi államtitkárságra, amely szerint az esküt nem tett ügyvédek szabályszerű módon jelentkezhetnek és minden olyan ügyvédnek, aki előzőleg ügyvédi gyakorlatot folytatott, megengedi az eskütételt és az ügyvédi gyakorlatot egész Románia területére.

Az októberi forradalom

(Batthyány Tivadar és Pallavicini rágalalmazási pere.)

Budapest. Gróf Batthyány Tivadarnak örgróf Pallavicini György ellen indított rágalalmazási perét ma kezdték tárgyalni. Örgróf Pallavicini annak idején beadványt intézett a Nemzeti Kaszinóhoz s ebben arra kérte, hogy zárja ki Batthyányt, mint aki előkészítője és részese volt 1918. évi októberi forradalomnak, utóbb pedig tagja a forradalmi kormánynak. A beadvány szerint Batthyány nemcsak többszöri esküszegő, hanem a belgrádi fegyverszüneti tárgyaláson való részvételével Magyarországot az ellenség kezére juttatta. A beadványra a kaszinó törölte Batthyányt a tagok sorából. Batthyány erre röpiratban védekezett.

A mai tárgyaláson Pallavicini elmondotta, hogy nemcsak közérdek, hanem jogos magánérdeke is volt Batthyánnak a Nemzeti Kaszinóból való kikeresztése. Politikai indokok nem vezették, csupán azt követelte, hogy a zoktóberi forradalom szereplőit felelősségre vonják. Állítja, hogy Batthyány megszegte a királynak tett minisz-

vénytársasággal kötött. Az Astra a szerződés értelmében minden gyártmányát köteles az államnak átadni tíz éven át, ami két millárdon felüli keresetet biztosít a vállalatnak. A gyártelepet a jövő évben jelentékenyen kibővítik.

terf esküjét, József főhercegnek tett belügyminiszeri esküjét, kamarási esküjét, titkos tanácsosi esküjét és katonatiszti esküjét. Bizonyítja, hogy Batthyány felelős a november 13-án Belgrádban kötött fegyverszüneti egyezményért, holott tudnia kellett volna a minisztertanácsban tárgyalt Diaz-féle egyezményről.

HIREK.

— **Felkérjük t. hirdetőinket,** hogy az „Aradi Közlöny“ karácsonyi számára — amely a szokottnál jóval terjedelmesebb lesz — feladni szándékozt hirdetésait a hirdetésnek jó helyen való elhelyezése érdekében már most a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek.

— **Goldis László Buarestibe utazott.** Goldis László volt miniszter, az erdélyi nemzeti párt egyik vezetője ma Buarestibe utazott, ahová a politikai helyzetben beállott változás szólította.

— **December végén felépül a kurticai állomás.** Az aradi szigurancahoz a közlekedésügyi miniszteriumtól ma értesítés érkezett, hogy a curticii állomás felépítése után a nemzetközi gyorsvonat magyar személyzete nem jön be Aradra, hanem Curtici-n marad. Lovag Reu Ilés helyettes vezérfelügyelő ma kérdést intézett a curticii állomásfőnökséghez az állomás felépítésére vonatkozólag. Innen azt a felvilágosítást kapta, hogy az építési munkálatok e hónap végén teljesen befejeződnek.

— **Oroszország a pusztulás előtt.** Moszkva. A szovjet-kormány szikratáviró útján felkérte összes agitációs központjait, hogy segélyagitációikat intenzívebben folytassák, mert Oroszország pénz és élelmiszer nélkül áll és a végleges romlás és pusztulás veszélye fenyegeti. (RTI.)

— **Az „AMTE“ országos birkozó versenye** 18-ikán, vasárnap este 8 órakor a Városliget nagytérképében.

— **Az arany külföldi értékesítése.** Buaresti. Az erdélyi aranybányák tulajdonosai ezzel a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy aranytermelésük egy részét külföldön értékesíthessék. Kéréstüket memorandumba foglalva átnyújtották Áverescu miniszterelnöknek.

— **Könyvudonságok minden irodalmi léte részére a Kelet hírlapírókban.**

— **Főr Károly exkirály ellen.** Bécs. Károly exkirály nyugalmazott jószágigazgatója dr. Krausz Ferenc pórt indított az exkirály ellen nyugdíjaztatásának a hatálytalanságát végett. Az exkirály ügyvédje a jószágigazgatóval most egyességet kötött oly alapon, hogy az exkirály dr. Krausznak 200 ezer korona végkielégítést és per költségek fejében 4000 koronát fizet.

— **Svajo kiép a népszövetségből.** Zürich. Az utóbbi napokban svájci politikai körökben azaz a gondolat foglalkoznak, hogy a népszövetségből való kilépésre bírják rá a köztársaság kormányát. (RTI.)

— **Az Aradi Hajós Egylet** f. hó 17-iki műsoros táncestelye minden ellenkező híreszteléssel szemben a Fehér Kereszt nagytérképében pontban esti 10 órakor meg lesz tartva.

— **Nagy vihar Brallánál.** Brai-la. Két nap óta óriási hóvihár dühög a városban. A telefonösszeköttetés megszakadt és a vonatok sem közlekedhetnek. A hajójáratokat is megszüntették, mert a Duna befagyott.

— **Nincs petroleum-koncesszió** Buaresti. Az Universal azon jelentését, hogy a minisztertanács koncessziókat adott volna az általi petroleum telepekre, illetékes helyről a legerélyesebben megcáfolják és kijelentik, hogy a minisztertanács semmiképpen ilyen határozatot nem hozott. (RTI.)

— **A tojás kiviteli váma hatvan bani.** Az aradi vámhivatalhoz ma rendelet érkezett, amely meghatározza egyes fontosabb cikkek kiviteli vámját. A rendelet szerint a bor kiviteli vámját literenként 10 bani. A hordó esőgla vámentes. A tojás kiviteli vámját darabonként 60 bamber határozza meg a rendelet.

— **Csehország és az állampolgárság.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés külügyi bizottságában gróf Apponyi Albert szövegét, hogy a cseh kormány csak ez év december 31-ig akarja megengedni az állampolgárság optálását, holott a békeszerződés 1922. július 27-ében állapítja meg az optálás határidejét. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter kijelentette, hogy a cseh kormánynak erről a szándékáról semmit sem tud.

— **Élelmiszer-lopás.** Fazekas Lajos Acsev. vásutas ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy élelmiszer-kamrájából nagymennyiségű élelmiszert elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Új kéményseprési kerületek.** A gazdasági szék ma délutáni ülésén új kéményseprési kerületekbe osztotta be a várost. A gazdasági szék javaslatot tett a tanácsnak a kéményseprők fizetésének rendezéséről.

— **A vagyonadó életése.** Bucuresti. Áverescu, Titulescu és Argéolani hosszasan tanácskoztak az adókérdésben. Megerősítik, hogy Titulescu nem akarja elejteni a vagyonadót, ellenben a miniszterelnök fel akarja függeszteni. Eddig az egész országban 270 ezer vallo mást adtak be. Erre való tekintettel megeshetik, hogy újra el kell halasztani a vallomások benyújtását.

— **Az aradi vámfőnök gyász.** Dimitrescu R. Dimitrescu aradi vámfőnök fivére, aki az elmúlt évben a Moise Nicora gimnáziumban lett érettségire, vörhenyben meghalt. A vámfőnök fivérének temetésére tegnap Buarestibe utazott.

— **Főügyészből — közjegyző.** Buaresti. Kozma János, a clujli tábla főügyészt és az igazságügyminiszterium clujli rezortjának főigazgatóját közjegyzővé nevezték Clujra, az elhalt Árkossy Gyula helyébe.

— **Aradi jótekonny hűgyek e hónap 17-én.** Szombaton délután félhat órakor a Kultúrpalotában művészeti névő hangversenyt rendeznek a szegény iskolás gyermekek segélyezésére. A tiszta jövedelmét a rendezőség céljok beszerzésére használja fel amelyet karácsony előtt fog kiosztani a szegény iskolás gyermekek között.

— **Tetőz.** A Str. Marasesti (Kossuth utca) 66. számú ház környékén ma reggel tűz tört ki. A tűz csakhamar elterjedt úgy, hogy a padlón levő gerendákat elhamvasztotta. A kivonult tűzoltóság félóra munkával a tüzet eloltotta.

— **Volt betegesből — ápoló.** A clujli egészségügyi főfelügyelőség ma rendelettel felhívta a városi orvosi hivatalt, hogy azoknak a névsorát küldje fel, akik keresztül estek a kiütéses tifuszon. A főfelügyelőségnek azért volt szüksége a névsorra, hogy az esetleges újból fellépő kiütéses tifuszjárvány alkalmával ezeket az embereket ápolóknak használja fel a járványkórházakban. Ugyanis akik a kiütéses tifuszon már egyszer keresztül estek, azok többé nem kaphatják meg.

— **Súlyos testisértes a megbokrosodott lovak miatt.** A napokban súlyos baleset érte Filipás Pavel aradi földműves, aki az egyik külvárosban kocsihán hazafelé igyekezett. Oprea Onu, aki a kocsi mellett ment el, tréfiából rákiáltott a lovakra, amelyek megvadtak. Filipás, aki a kocsirol leesett és súlyos zúzódásokat szenvedett, feljelentést tett Opre ellen az aradi királyi törvényszékben. A Bittó József táblabíró elnöklöte alatt működő büntetőtanács a mai tárgyaláson súlyos testisértes vét-

ségében mondotta ki bűnösnek Opreát és három hónapi fogházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— **Karácsonyi ünnepség.** Az aradi gyermekfelruházó egyesület kérvényt nyújtott be a város főpolgármesteréhez, amely szerint karácsony első napján a kereskedelmi iskola nagytérképében karácsonyi ünnepséget szándékozik rendezni az aradi szegény gyermekek részére. A főpolgármester teljesítette a gyermekfelruházó egyesület kérését.

— **Fertőtleníteni kell a szállókat.** A clujli egészségügyi főfelügyelőségől ma rendelet érkezett a városi orvosi hivatalhoz, amely elrendeli, hogy kötelezni kell az aradi összes szállókat, vendéglőket és olyan nyilvános épületeket, ahol vendégeknek lakást adnak, hogy 40 napon belül összes szobáikat fertőtlenítsék és feregmentesítsék. A rendelet kimondja, hogy azokat, akik nem alkalmaskodnak az előírt rendszabályokhoz, szigorúan büntetik.

— **Megölte a morium.** Megrendítő szerenéselenség történt az elmúlt éjjel a Str. Marasesti (Kossuth-utca) 45. számú házban. Fischer Károly aradi sodrony- és szitagyáros felesége hosszú ideje álmattanságban szenvedett. A férj elhívatta dr. Hecht Arnold orvost, aki moriuminjekciókat rendelt a beteg részére. Fischer Károlyné az orvos által előírt adagot nem tartotta be s anynyit vett be a moriumból, hogy meghalt.

— **Másfél év helyett — nyolc hónap.** Az aradi törvényszék annak idején másfél évi börtönre ítélte Szép Magda aradi leányt magzat elhajtás miatt. Felebbezés folytán a bűnügy a timisoarai tábla elé került, amely a szerenésellen leány büntetését 8 hónapi fogházra szállította le. Ma délelőtt hirdette ki Bittó József táblabíró a tábla ítéletét.

— **A Färber-cég betörői.** A Färber-féle betörés teteseit ma hallgatta ki az államtörvényszék. A betörők azt vallják, hogy ez az első bűneset, amit elkövettek. Ezt azzal akarnák bizonyítani, hogy szerzetéseiket egy aradi cégnél vásárolták. A rendőrség megindította a nyomozást abban az irányban, hogy a betörők tényleg az aradi cégnél szerezték-e be szerzetéseiket?

— **Mennyit érnek az idegen valuták Oroszországban?** Budapest. A valutakülönbség, mely Európa államait anyagi tekintetben széles vonásokkal különíti el egymástól, legélesebben Oroszországban domborodik ki. A vörös népboldogítók hazájában ugyanis az angol font 231600, a dollár 62.400, a svéd korona 13.600, a mexikói dollár 32.800, a japán jen 30500, a svájci frank 10.750, a finn korona 710 és az osztrák korona 100, a magyar korona 105, az osztrák korona 55 és a lengyel marka 15 szovjet rubelt ér.

— **Bécs többet éhezik mint a háborúban.** Bécs. A bécsi előjáróság statisztikai közleményei megrázó képet rajzolnak annak a nyomornak, mely a korona esésével vízözönszerűen árasztotta el az osztrák fővárost. A szakértők egyértelmű véleménye szerint Bécs mai hájalozási statisztikája sokkal kedvezőtenebb, mint a háború legnehezebb időszakában. A hájalozások száma pl. november 13—19-ig 514 volt, míg ugyanezen idő alatt csak 456 úszulót maradt élve. A rendszeres kapcsolat alássa az emberek ellenálló képességét. A ragályos betegségek, főleg a tuberkulozis emelkedő percentekben, pusztítanak.

Megbüntették az Ipar- és Népbankot.

Engedély nélküli üzlet-csere miatt.

A Rendkívüli Ujság ez év tavaszán az Igna féle kelme-festő vállalat Bohus palotában levő üzlethelyiségét vette ki bérbe, hogy ott kiadóhivatalt rendezzen be. Ezzel szemben Ignának átadta a Strada Eminescu (Deák Ferenc utcában) levő üzlethelyiségét, melyben addig volt a lap kiadóhivatala. A cseré tényleg meg is történt és a Rendkívüli Ujság beköltözött a Bohus palotába. A lakáshivatalnak azonban tudomására jutott, hogy a hivatal megkerülésével cseréltek helyiséget és elrendelte, hogy a lap költözzék ki a Bohus palotában levő volt Igna féle helyiségből. Hónapokkal ezelőtt kérvénnyel fordult az Aradi Ipar és Népbank a lakásbérbeadóhivatalhoz, hogy a Rendkívüli Ujság számára utalja ki a Bohus palotabeli üzlethelyiséget. A lakásbérbeadóbizottság egy hónappal ezelőtt tartott tárgyalásán az Aradi Ipar és Népbankot elutasította kérésével és a helyiségre pályázatot írt ki. A helyiségre ketten adtak be kérvényt: Dirnbeck cipész és Berger Árpád kereskedő. A bérbeadóbizottság ma délután tartott ülésén azzal az indokolással, hogy Dirnbeck kérvénye előbb érkezett be, a helyiséget neki utalta ki. Az Ipar és Népbankot pedig 5000 lei pénzbírsággal sújtotta, mert a megíresedett üzlethelyiséget nem jelentette be.

A vérhaj új gyógymódja.

(Egy francia tudós kísérletet.)

PARIS. Két ismert nevű francia tudós, Fournier és Guénet újabb adatokat tett közzé a vérhaj új gyógymódjáról, melyet Roux professzor kutatásai alapoztak meg. Az új kezelési mód sztrint bizmut és borsavas kálium olajszerű oldatát fecskendezik két naponként, husz centigrammos adagokban, a betegek izmai közé. A befecskendezések olykor némi fájdalommal járnak, egyébként azonban könnyen elviselhetők. Utóbb gyakori kísérőtünet a száj nyákhártyájának és a foghúsának gyulladási állapota, mely sokszor fityelhető meg egyéb bizmutos kezeléseknél is, mint például a gyomor- és bélmegbetegedések esetében. Ezek a kísérőtünetek akár hányszor oly hevesek, hogy miattuk a kezelést félbe kell szakítani. A befecskendezések eredményes volta kétségtelennek tekinthető. A betegséget okozó ugynevezett spirócheták már az első vagy második injekció után azonnal eltűnnek, a hegedés folyamata rendkívül gyors meneté. A bizmut sónak vérhajra gyógyító hatását újabb legelőször a párisi Pasteur intézet két bakteriológusa, Sazerac és Levaditi észlelte, érdekes azonban, hogy a bizmut terapiának már har-

minc évvel ezelőtt is voltak klinikai előharcosai. Az új gyógykészítmény egyébként még nincs forgal-

Ausztria a kisantanthoz akar csatlakozni

(Bosszu a népszavazás eredménye miatt.)

BUDAPEST. Holnap megkezdődik a népszavazás a Sopron vidéki községekben. Bánfalván 1439, Fertőberon 334, Balfon 650, Fertőrákoson 1515, Ágfalván 1164, Harkán 673, Kapházán 980, Nagycenkén 1041 egyénnek van szavazati joga. A szavazatokat szombaton számlálja meg a tábornoki bizottság.

BÉCS. Az osztrákok számolva a soproni eredménnyel bosszúból a kisantanthoz akarnak csatlakoz-

ni. Az a szándékuk, hogy ha a nagykövetek tanácsa érvényesíti a szavazást, a st.-germaini szerződés alapjára helyezkedve igényt tartanak egész Nyugatmagyarországra beleszámítva a népszavazási területet is. Kapora jött Hainisch és Massaryk elnökök, továbbá Schober kancellár és Benes cseh külügyminiszter találkozója, amelyen részletesen megbeszéltek az új helyzetet.

Irodalom és művészet.

* A téli színház heti műsorának sorrendje. Szombaton A) bérletben először Bocaccio. Vasárnap délután: Horváth Mici és László Andor felléptével Sztambul rózsája. Este: Bocaccio harmadszor B) bérletben:

* Bocaccio. Holnap, szombaton lesz a bemutatója A) bérletben Suppé daljátékának, a Bocaccionak. A darab teljesen jól betanulva, készen várja az előadást, a rendező, karmester és a díszletmester egyforma ambícióval és buzgalommal követték el mindent, hogy a világhírű mester kiváló műve tökéletes előadásban kerüljön színpadra. A Bocaccio szombat, vasárnap, hétfőn és csütörtökön kerül előadásra.

* Sztambul rózsája. Vasárnap délután az idényben először kerül színpadra Fall Leo kiváló operettje, Sztambul rózsája olcsó helyárakkal, László Andor felléptével. A többi főszerepeket Horváth Mici, Szegő Lili, Sebestyén, Selmeczi és Darvas játsszák.

* Hóhéherke és a hét törpe lesz az idei karácsonyi ajándék a színház részéről a jó gyermekek részére. E kedves mesejáték a kiváló bájos szöveg mellett szép zenével és táncokkal van ellátva, hogy teljes és kellemes szórakozást nyújtson a kicsiknek. A darabot Faludy Károly tanítja be. Jegyeket ezen előadásra már hétfőn reggel lehet vásárolni.

* Az elmaradt Hegedűs-előadások jegyeinek becserélését a színház igazgatósága a pénteki nap folyamán befejezi s az ezután jelentkezők már nem vétetnek figyelembe.

* Budapest szenzációja a Fi-fi operett, amelyet a rendőrség beültet, a belügyminiszter engedélyezte az előadást. A nagy port felvert operett majd nem minden egyes jelenetéről fényképfelvételt hoz a Színházi Élet.

* A Modern Kabaré új műsorát ma harmadszor ismétli meg a társulat. A közönség hálás tapsokkal honorálja a jobbnál-jobb magánszámokat, táncokat és duetteket. Igem nagy sikere van a „Szerződés” című kis vígjátéknak, valamint Blitz és Fritz című kacagtató bohózatnak, mely frappáns és fordulatos jeleneteivel állandóan derűtségben tartja a közönséget. Előadás után zárórág parkettánc.

MOZI. * Boleyn Anna egy napos reprize az Apollóban. Hetekkel ezelőtt volt „Boleyn Anna” aradi premierje s a publikum még most sem tudta elfeledni ezt a megrázóan szép és pazar kiállítású filmet. A közönség óhajára lett eleget az Apolló, amikor „Boleyn Anna” történelmi filmjét reprize tűzte

ki. Sajnos, csak egy napra tudta visszaszerezni a monumentális filmet az Apolló s pénteken fogja vetíteni. „Boleyn Anna”, a tragikus sorsú angol királyné alakját Henny Porten személyesíti sokoldalú művészetének csillogtatásával. A hatalmas film vetítése két óráig veszi igénybe s így pénteken az Apolló előadásai kivételesen 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* „Danton” bemutatója ma az Urániában. Az a nagyszabású művészi program, amelyet az Uránia színház téli szezonjára hirdetett, elérkezett valóra váltásának egyik legjelentősebb állomásához: ma pénteken este mutatja be először az Uránia Dantont, a modern kinematográfia mélyértékű és méreteiben gigantikus alkotását. A francia forradalom legmarkánsabb vezérének történelmi hivatottságát, guillotine és bárdja alatt beteljesült tragikus sorsát rajzolja meg ez a hatalmas dimenziójú mozikép, amely legaprofékosabb részleteiben is magán viseli a filmkultúra fejlődésének új, eleven lendületét. A nagy forradalom egész világot megrázkódtató eseményének árta hőmpölyög előtűnik. Beláthatatlan tömegek élén látjuk a roppant energiájú, boulldog-fejú Dantont. Már parakokban ömlik a vér Páris utcáin és a peritériák népei is végeztől mámorosak, mikor Danton felésmél és jobb utra próbálja teremni a forradalom száguldo iramát. Vesztere cselekszik a zöldszemű aszkéta, Robespierre árulással vádolja Dantont és barátait. A könnyen hovülő francia nép hite legnagyobb vezérében megmozog, egy nyirkos hajnalon a guillotint bárdjára hull Danton bikaerős nyakára. Rohadó akciók, sülpos korfestés és szédületes technikai megoldások jellemzik ezt a csodás filmet, mely még sokáig büszkesége marad a filmkultúrának.

* Matiné vasárnap délelőtt az Apollóban. Érdekes újítással kedveskedik az Apolló színház Aradváros közönségének, amikor bevezeti a nagyvárosokban annyira közkedvelté vált Matiné-kartását. E könnyű válfajú előadások keretében igazán nívós egyfelvonásos szindarabokat, énekszámokat és legújabb modern táncszámokat mutat be. Az előadó művészek összeállításánál különös gondot fordított az igazgatóság arra, hogy csak elsőrendű művészek legyenek az előadók. Barics Gyula, Szegő Lili, Darvas Ernő, Petrescu tanár, Sylvia B. Tompos Ella, Dory Gizl és Tompos József. Így előre megállapíthatjuk, hogy a vasárnapi matiné egy nélkülözhetetlen találkozó helye a város intelligens közönségének. Jegyek előre válthatók az Apolló színház pénztáránál délelőtt fél 11-től 12-ig és délután fél négytől 7 óráig.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Budapest: Napoleon d'Or 2600, dollár 673, márka 400, leu 543, sokol 818, dinár 1015, osztrák korona 12.50, lengyel márka 19.75.

Zürich: Berlin 290, Newyork 516, Milano 2390, Prága 620, Budapest 80, Zágráb 205, Bucaresti hiányzik, Varsó 16, Bécs 20, lebelvegzett osztrák korona 12.

— Szaporítják a városi legelőket. A városi gazdasági szék ma délután ülést tartott, amelyen az új agrártörvényt tárgyalta. Elsősorban figyelembe vette az agrártörvény végrehajtásával kapcsolatosan azokat az előnyöket, amelyek a törvény értelmében Arad város lakosságát érintik. Előterjesztést tett a városi tanácsnak a városi legelők szaporítása érdekében.

LEGUJABB

Briand és Lloyd George.

BERLIN. Briand francia és Lloyd George angol miniszterelnök találkozója minden valószínűség szerint hétfőn megtörténik.

Anglia elengedi a franciák tartozását.

NEWYORK. Lloyd-George a gazdasági tárgyaláson hangoztatni fogja azt, hogy Anglia hajlandó elengedni a francia tartozásokat. Franciaország pedig ellenértékképpen a német jóvátételi követeléseit 13 milliárd frankkal szállítsa le.

Gyorsvonat München és Belgrád között.

BELGRÁD. A jugoszláviai államvasutak január 1-től kezdve a személydíjszabást 15 százalékkal, a podgyász-díjszabást pedig 10 százalékkal felemelik. Szombaton forgalomba helyezik a münchen-belgrádi gyorsvonati összeköttetést. A gyorsvonat Salzburgon és Laibachon át közlekedik.

Kik a legitimisták.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén folytatták a mentelmi ügyek tárgyalását. Kiss Menyhér hangoztatta, hogy történetírók állapítják meg, hogy a Habsburgok agukéva tették a trialisztikus terveket. A legitimisták táborához tartoznak az idegen származású mágnások, a konstruktív zsidók és a főpapság egy része. Az elnök erre megjegyezte: — Ha ilyen hang menne át a nemzetgyűlés tárgyalásainak gyakorlatába, veszedelmes lejtőre kerülne a törvényhozó terület.

A szerkesztésért: KÁROLY JÓZSEF felel.

BOLEYN ANNA

csak egy napig pénteken az

Apollóban.

DANTON

A francia forradalom. Történelmi dráma 6 felvonásban. A klasszikus filmművészet legragyogóbb alkotása az URÁNIÁBAN 17. 18. Péntek, szomb-

„Fortuna“

Női divat és gyermekruha confectió áruházában mértékutáni rendelésre leggyorsabban és legpontosabban készítve. Bluzok, ruhák, kabátok és kosztümök kaphatók. (A színház hátsó bejáratával szemben.)

Magas cipő, hosszu szoknya.

(Az ideai párisi női divat.)

Ma még nem tudjuk biztosan, hogy Párisban ki alkotta meg az ideai női divatot, de az kétségtelen, hogy a csunya lábú nők egy őszinte barátja. Az ideai divatnak ugyanis az a megdöbbentő törekvése, hogy eltakarja a női lábat. A cipő bokától felfelé, a szoknya pedig térdtől lefelé igyekszik ezt a célt elérni. A szoknya szövete és a cipő bagaria bőre egy ponton találkoznak, egymásra borulnak s így az idén a női láb számunkra örök rejtély maradna, ha hölgyeink nem igyekeznének kibujni a divat parancsai alól. A magasszárú cipőt még elfogadták valahogyan, pedig ezzel tönkretették a női lábszár nemes ivét. A magas cipő elfedi a bokák kecses formáit, fent pedig, ahol összefűzik, kifeszíti és megduzzasztja a lábikrát. Aránytalan és csunya domborúságok keletkeznek s ezek valósággal uniformizálják a női lábat, melynek árnyalatairól valóságos irodalom keletkezett. A „hosszu“ szoknya már nem olyan veszedelemes. Hölgyeink ötletesen hidalják át a jelent és múltat. A tulajdonképeni szoknya csak vérdig ér, azon alul ugynevezett röntgenszoknya következik. csipkéből, tüllökből, egyéb ilyen ügyekből, melyek fátyszerű voltukkal csak emelik a láb szépségét. Így hölgyeink ideai öltözködését bizonyos külső jellemzi a szép formák harcának a divat parancsai ellen. Még nem tudjuk biztosan, hogy melyik lesz a vesztes a kettő közül. De a női láb semmi esetre sem.

TALP

Box, vikszos, fekete, zsiros bőrok, blanc és cipész kellekek.

jutányos áron kaphatók:

Ioan Kalász János

bőrkereskedésében ARAD, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 13. 48e2

Eladó Drogeria

Oradea-Mare (Nagyváradon), a város legforgalmasabb központjában.

4872 Teljes berendezéssel, leltár és anyagkészlettel, azonnali átvehető. Értékezhetséni Oradea-Mare (Nagyváradon)

KORTSMAROS LÁSZLÓ irodájában, strada Szaniszló-utca 22. sz.

Legkiválóbb irodalmi ujdonságok,

gyermek képeskönyvek,
ifjúsági iratok 00

das választékban

beszerezhetők a 11424

KELET hírlapirodában.

Apró hirdetések.

Füdnivaló az apróhirdetésekről

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.

Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani

A kiadóhivatall fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„REMÉNY“ levele van a régi helyen. 4857

KOMOLY feltétlen uriember ismerettségét keresi intelligens fiatal hölgy. Levelet a kiadóba „Kiszmet“ jellegre. 4875

Házasság.

GAZDAG házhoz benősülne 27 éves izraelita kereskedő. „Pénc fontos“ című leveleket Wallinger hirdetője továbbít. 11264

Alkalmazás.

ELSŐRENDŰ fehérmemű varrónő házhoz ajánkozik. Benjamin Rezsni Strada Ioan Russu Sirianu (Aulich-utca) 5. 4848

KERESÜNK azonnali belépésre románul beszélő segédet, fűszer és vas szakmában Messer Lipót Kisineu (Kisjenő). 4876

FÜR unser Büro wird eine perfecte rumänisch-deutsche Stenotypistin und Schreibmaschinistin gesucht. Antritt 1. Januar 1922. „Alpha“ Fabrica de produse chimice Soc. p. a. Cluj Fabrica Arad Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi Miklós-utca) 32. 4877

SEPRÖKÖTŐ azonnali felvétetik. Krebsi Moskovitz. (volt vakok boltja) Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy Károly-utca.) 4878

MODERN lámpaernyők készítését olcsón vállalom. Cim a kiadóban. 700

Vétel és eladás.

KÉZIMUNKA gyermekágy-takaró, gyermekjátékok u. m. kugli kőépitő-kockák, 37-es használt magas női cipő eladó Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám I. em. 5001

MOTORFÜRESZ, teljesen új, nagyon olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11264

EBÉDLŐ-SZÖNYEG, 2 ablakra való függöny ágytakaró, ottomann takaró, 2 új paplan eladó. Bulev. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 21. Purgly-ház. I. em. ajtó 1. 4873

MODERN ebédlő eladó. Cim Str. Grigorie Alexandru (Bercsényi-u.) 30. 11264

KÉT DARAB EBÉDLŐ PERZSA darabja 12 ezer lei eladó szivességből Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 4874

TÉLIKABÁT selyem bélésű vattalinnal, kisteremre jutányosan kapható. Cim a kiadóban. 4868

VESZEK 3 darab kb. 100 liter tartalmu közönséges rézüstöt. Roth József Str. Bucur (Eötvös-utca) 5. 11425

KARACSONYRA, ifjúsági irat olcsóságok nagy mennyiségben Kerpelmé 4626

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat képeket, szobrokat, szőnyeget porcellánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Orutay-palota Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

A KARACSONYI AJANDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalont. Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izlées elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Orutay-palotában. 11391

KARACSONYI AJANDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Eliz-palota.) 11045

JÓKARBAN levő 8-as magánjáró nőcséplő garnitúra eladó január 15-ig Bona András és Társainál Nagytratoson. 4788

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

SZŐLŐT VENNEK. Vasúthoz közeli bõtermõ, csak teljesen jó karban tartott jól felszerelt szõlõt vennék a Hegyalján 10-15 katasztrális holdig. Ajánlatot teljes leirással és ár megjelöléssel a kiadóba kérek „Szõlõ“ jelleg alatt 5500

Oktatás.

NÉMET nyelv tanítását vállalom. Címeket kérem a lap kiadóhivatallába leadni. 4871

Különféle.

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29 Orutay-palota. Bejárat a Str. Unrei (Fábián-utcában.) 11401

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet“ hírlap-elárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Hátész ügynöksége Str. Eminescu (Deák F.-utca) 7. és Mandl, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet. Szíriai adásvételi irodája, Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca.) 14. Ili. Klein Mór könyvkereskedésében Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 12. „Victoria“ általános kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. Friedmann ingatlanforgalmi irodája utján Str. George Baritiu (Rákóczi-utca) 1.

ÉKSZER

olcsóságok, briliáns, arany és ezüstből karácsonyra a legszolidabban, olcsó árakon kaphatók: 4868

Waldmannál Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 14.

Hirdetmény.

A krajovai (bélkirálymezői) u. a. Bél Biharmegye, körjegyzői irodában egy a jegyzői de különösen az adóügyi teendőkhöz jártas egyén mint írno, avagy segédjegyző azonnali belépésre kerestetik. A román nyelv tudása megkivánthatik. Fizetés megállapodás szerint. 4852

KÖRJEJYZŐSÉG

Briliáns köveket

magas áron vásárolék megbízóm részére.

Arany és ezüst tárgyakat beváltok, becserelek. 11419

KUN, ékszerész

UJ VAMIRODAI

Adler Jenő

Szalonta - Mare — Kötegyán.

Elvállalja tizifa és mindennemű faáru exportálását. Gyűjtő waggó. 11423 nok összeállítását vagy osztását. Direkt darabá u küldemények vészkülföldre. Darabáruk elhozatala.

IMPORT VAMOLASOKI

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és kart butorszállító keosikkal felelõsség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.

Az „Aradi Közlöny“ hirdetései feltétlenül eredménnyel járnak.